

Magazyn dla dzieci
Kwartalnik

Wesoła Ulica

Numer 2 (2023)
marzec, kwiecień, maj

Poznaj z nami litery!

Co Polski król Stefan
Batory zrobił dla
Dyneburga?

Czy wiesz, jaki ptak
jest „zwiastunem
wiosny”?

Czy znasz nazwy
owadów?

Pyszne gofry na
Wielkanocne
śniadanie i inne
ciekawe
rzeczy!

Łamigłówki,
krzyżówki
i zagadki!

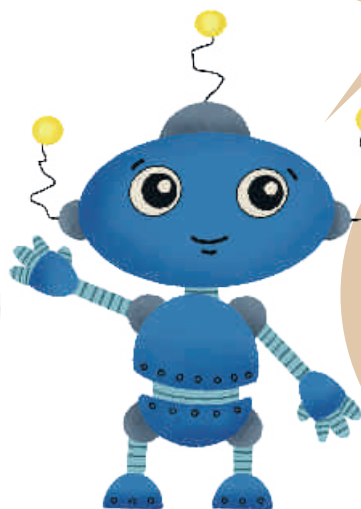
W TYM NUMERZE:

- wierszyk o wiosnie
- literka W
- zadania o owadach
- interesujące fakty o skowronkach
- czytanie i tamigtówki
- pyszne „gofry na Wielkanocne śniadanie”
- zrobimy razem stroik na Wielkanoc

Kalendarz świąt:

- 8 marca - Dzień Kobiet
- 14 marca - Dzień liczby PI
- 25 marca - Dzień Gofra
- 26 marca - Dyneburg otrzymał prawa miejskie
- 4 kwietnia - Dzień Marchewki
- 9 kwietnia - Wielkanoc
- 29 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Tańca
- 2 maja - Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej
- 3 maja - Święto Konstytucji 3 Maja
- 4 maja - Dzień Odnowienia Niepodległości Łotwy
- 26 maja - Dzień Matki

29 kwietnia Międzynarodowy Dzień Tańca! Czy znasz jaki jest najbardziej znany taniec w Polsce?

Najpopularniejszy polski taniec narodowy to polonez. Taniec ten zazwyczaj wykonuje młodzież na uroczystym otwarciu swojego balu studniówkowego. Dawniej nazywano go tańcem dworskim i rozpoczynano bal. Jego dostojny ton zachowano do dziś.

WŁADYSŁAW BĘŁZA

Wiosna

Ot, już wiosenka,
Wraca wesota;
Z poza okienka,
Widna dokota.

Słonko przygrzewa,
Wciąż promieniściej;
Śmieją się drzewa,
Z pod pęków liści.

Szary skowronek,
Wzbił się w obłoki,
Dzwoniąc jak dzwonek,
Z wieży wysokiej.

I już, o! dziatki,
Za dni niewiele:
Trawka i kwiatki,
Łąkę zaściele.

Sptyną te chmury,
Co niebo tłoczą;

Pitka do góry,
Pomknie ochoczo.

I wy, jak ptaszki,
Z gniazd wylecicie,
Na te igraszki,
Co tak lubicie.

Budzić radosną,
W sercach nadzieję,
Razem z tą wiosną,
Co się nam śmieje.

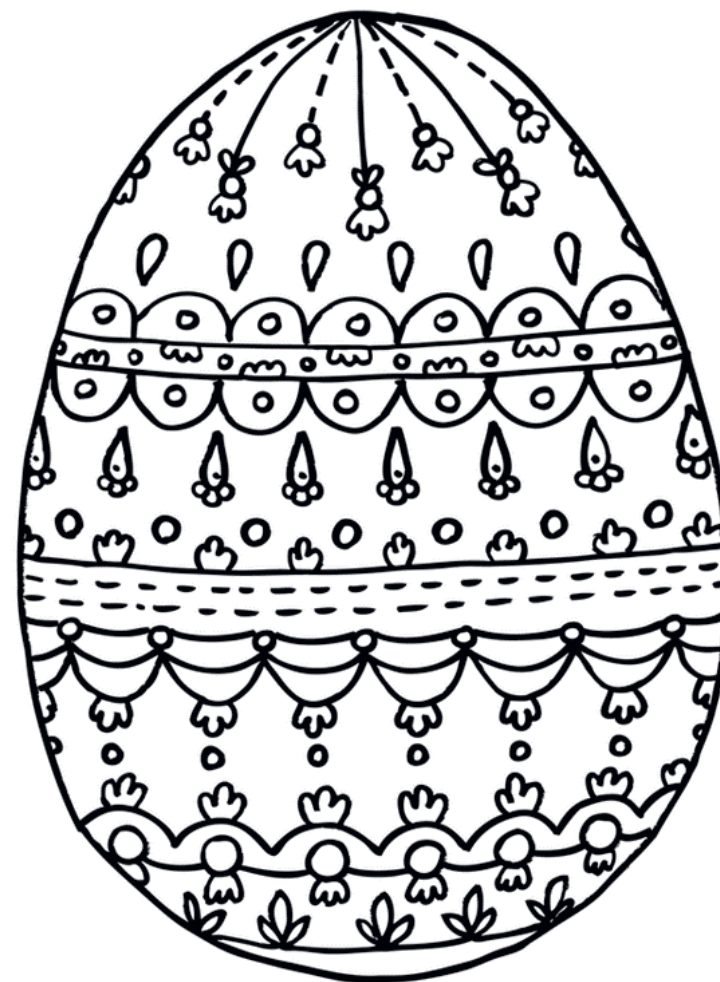
Słowniczek / Vārdnīca:

Skowronek – cīrulis
Wieża- tornis
Obłoki - mākoņi
Ochoczo - labprāt
Igraszki – rotaļas
Nadzieja – cerība
Dziatki – bērni
Łąka – pļava
Śmieje się- smejas

Wielkanoc w tym roku obchodzimy 9 kwietnia.
Symbolem tego święta jest baranek. Dokończ rysunek
baranka! / Lieldienas šogad svinam 9. aprīlī. Viens no
šo svētku simboliem ir jēriņš. Pabeidz zīmējumu!

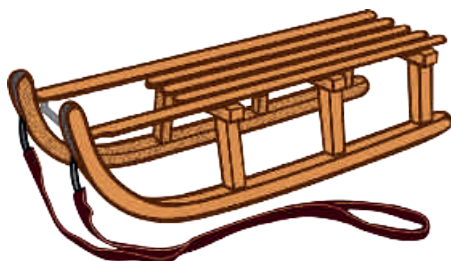

Pokoloruj pisankę! / Izkrāso olu!

Rozwiąż rebus! / Atmini!

Pi +

Znasz polskie przysłowie
na Wielkanoc?

Tak! Gdy mokro w
Wielką Niedzielę, rok
się sucho ściele.

CHWILA NA SZTUKĘ

JOHANS VALTERS

(1869 - 1932)

Malarz łotewski. Malował pejzaże, portrety, sceny domowe, akty. Pracował głównie w technice olejnej. Artystę można uznać za wrażliwego kolorystę, którego indywidualny styl początkowo odzwierciedlał wpływy realistycznego malarstwa plenerowego, impresjonizmu oraz stylu secesyjnego. W

okresie niemieckim pod wpływem ekspresjonizmu Valters stworzył własną abstrakcyjną ekspresję malarską.

„Wiosna” (Sierota)

„Pavasaris” (Bārenīte) (1907)

Latviešu gleznotājs. Valters gleznojis ainavas, portretus, sadzīves žanra ainavas, aktus. Strādājis galvenokārt eļļas tehnikā. Valters uzskatāms par izsmalcinātu, jūtīgu koloristu, kura individuālajā stilā sākotnēji atspoguļojas reālistiskas plenēra glezniecības, impresjonisma, jūgendstila ietekme. Vācijas periodā ekspresjonisma ietekmē Valteram izveidojās pilnīgi atšķirīga abstrahēta gleznošanas izteiksme.

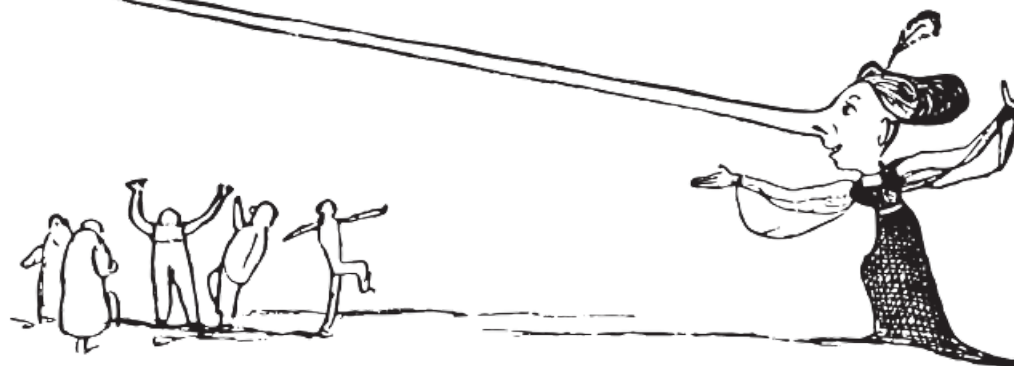
“Rynek w Jełgawie”
“Tirgus Jelgavā” (1897)

“Wieczór”
“Vakars” (1898)

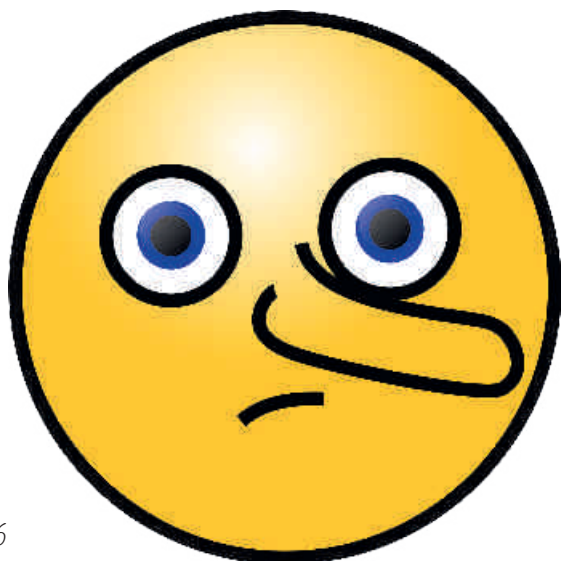

FRAZEOLOGIA NA WESOŁO!

Wsadzać nos w nie swoje sprawy - być nadmiernie ciekawskim, wścibskim; interesować się tym, czym się nie powinno.

Bāzt degunu - censties iespējami daudz uzzināt par kāda dzīvi, jaukties citu darīšanās, neaicināti izteikt savas domas.

Od razu rozpozna,
czy śmierdzi, czy pachnie.
Zatyka się kiedy
katar go dopadnie.

/SON/

Mają kolor piwny,
niebieski lub zielony.
Ciekawie spoglądają
w różne świata strony.

/KZO/

Mamy je na głowie,
uważnie nimi słuchamy.
Dzięki nim różne głosy
z otoczenia znamy.

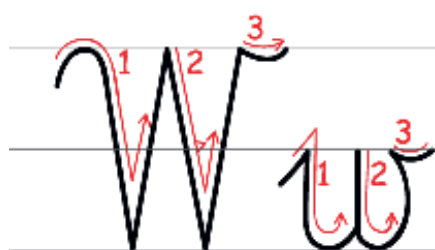
/KZSN/

Poznajemy litery! Iepazīstam burtus!

Aa Āā Bb Cc Ćć Dd Ee Ęę Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll
Łł Mm Nn Ńń Oo Óó Pp Rr Ss Śś Tt Uu Ww Yy
Zz Źź Żż

Wpisz w okienka odpowiednie nazwy /
Ieraksti vārdus lodziņos

wilk
wiewiórka
walizka
woda

ĆWICZ RĘKĘ

wiosna _____

słońce _____

Król Polski Stefan Batory

490 lat

Stefan Batory był królem Polski w latach 1575 - 1586.

Urodził się w 1533 roku na zamku w Somlyo. Był Węgrem. Stefan Batory nigdy nie nauczył się języka polskiego. Oprócz węgierskiego dobrze znał łacinę, mówił po włosku i niemiecku.

Jego tytuł brzmiał – Stefan, z Bożej łaski król Polski, wielki książę litewski, ruski, pruski, mazowiecki, żmudzki, kijowski, wołyński, podlaski, inflancki, książę siedmiogrodzki.

14 grudnia 1575 roku Batory został ogłoszony królem Polski. Batory mało czasu spędzał na Wawelu, rzadko tam bywał ze względu na prowadzone wojny.

W życiu osobistym król opisywany był jako osoba dość oszczędna w wydatkach, natomiast jego ulubionymi rozrywkami było polowanie i czytanie książek.

W Łatgalii Stefan Batory uznawany jest za obrońcę ziem inflanckich w czasie Wojny Inflanckiej i nadawcę Prawa Magdeburckiego Dyneburgowi.

Stefan Batory zmarł 12 grudnia 1586 r. w Grodnie na Białorusi. Został pochowany w katedrze wawelskiej w Krakowie.

28 czerwca 2018 roku w Dyneburgu został odsłonięty pomnik, upamiętniający króla Polski Stefana Batorego i nadanie miastu Prawa Magdeburckiego.

2018. gadā 28. jūnijā Daugavpili atklāts vides objekts, kas veltīts S. Batorijam un pilsētas tiesību piešķiršanai Daugavpilij.

Stefans Batorijs - Polijas karalis 1575.-1586. gados.

Dzimis 1533. gadā Somlyo pilī. Stefans Batorijs bija ungāru dižciltīgais. Stefans Batorijs neapguva poļu valodu. Viņš runāja ungāru, itāļu un vācu valodā, labi zināja latīņu valodu.

Latīniski rakstītajos tekstos viņš tika dēvēts kā “Stefans, no Dieva žēlastības karalis Polijai, un lielhercogs Lietuvai, Krievijai, Prūsijai, Mazovijai, Žemaitijai, Kijevijai, Volīnijai, Podlahijai, Inflantijai, tāpat kā vaivads Transilvānijai”.

Polijas karalis un Lietuvas lielkņazs no 1575. gada 14. decembrim. Vāveles pilī viņš pavadīja maz laika, jo daudz karoja.

Karalis Stefans Batorijs bija diezgan taupīgs cilvēks, bet vislielāko prieku viņam sagādāja mēdības un grāmatu lasīšana.

Latgales vēsturē pazīstams saistībā ar teritoriju nosargāšanu Livonijas kara laikā un pilsētas tiesību piešķiršanu Dinaburgai 1582.gadā.

Miris 1586. gada 12. decembrī Grodņā, Baltkrievijā. Apbedīts Vāvelas katedrālē, Krakovā.

Ćwiczymy czytanie

To jest kotek Mruczek.

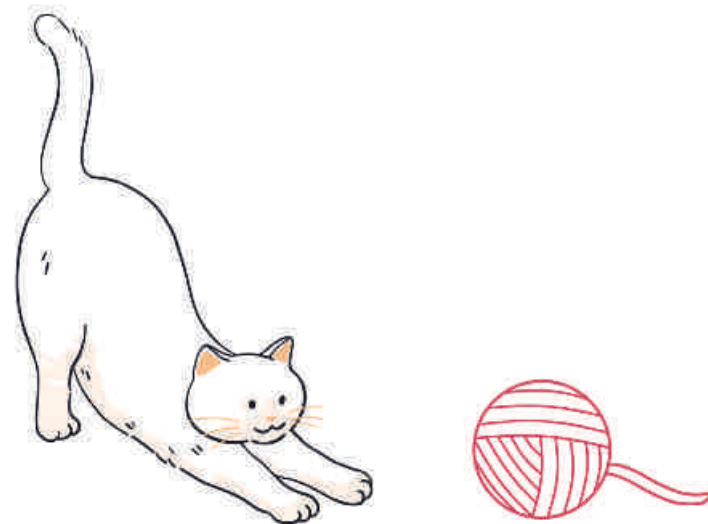
Mruczek lubi jeść, biegać i spać.

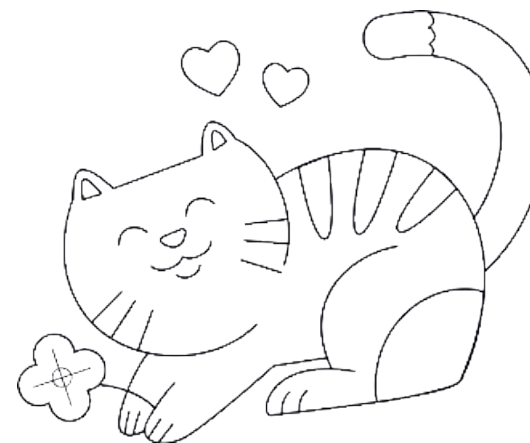
Mruczek lubi wtulać się w swoją zieloną poduszkę. Jest mu wtedy ciepło.

Rano Mruczek zawsze się bawi.

Kotek bardzo lubi długie spacery.

Na podwórku tyle się dzieje - harcują myszy, latają motyle i osy... Świat jest taki ciekawy!

POZNAJEMY ZWIERZAKI! **SKOWRONEK**

Mieszkam przy ziemi, pod niebem śpiewam. Moja piosenka wiosnę przywiewa. Śpiewam wysoko piosenki do stonka, głos mam podobny do drżenia dzwonka.

- Skowronek to mały ptak występujący na niemal wszystkich kontynentach.
- Ptaki chętnie wyruszają w dalekie podróże w sezonie zimowym.
- Samice są odrobinę mniejsze od samców, ale wygląd niczym się nie różni. Na głowie skowronków jest delikatny czubek.
- Długość ciała wynosi niemal 20 cm. Z kolei rozpiętość skrzydeł 30 cm.
- To niezwykle towarzyskie ptaki stadne.
- Skowronki żywią się przede wszystkim owadami, ale nie pogardzą larwami i poczwarkami. W okresie zimowym szukają pokarmu roślinnego w postaci nasion.
- Skowronki łączą się w pary na stałe.
- Budują swoje gniazda na ziemi. Najczęściej wybierają miejsca wśród bujnej roślinności. W trosce o dobro maluchów skowronki prawie nigdy nie lądują tuż przy gnieździe. Lądują w pewnej odległości i pokonują dystans pieszo.
- Jajka są białoszare, choć czasami przybierają odcień zielonkawy.
- Jeszcze na początku XX wieku skowronki były kulinarnym rarytasem na terenie niemal całej Europy.

- Mazs putns, kas atrodams gandrīz visos kontinentos.
- Dodas garos ceļojumos ziemas sezonā.
- Tēviņu un mātišu izskats ir praktiski vienāds. Mātītes ir nedaudz mazākas.
- Uz cīruļa galvas ir smails spalvu cekuls.
- Ķermeņa garums ir gandrīz 20 cm, bet spārnu vēziens ir 30 cm.
- Tie ir ārkārtīgi sabiedriski putni, kas dzīvo baros.
- Barojas galvenokārt ar kukaiņiem, bet neatsakās no kāpuriem un tārpiem. Ziemas laikā meklē sēklas.
- Apvienojas pāros uz visu mūžu.

- Būvē ligzdas uz zemes. Mazo cīruļiņu dēļ gandrīz nekad nenesēžas tieši blakus ligzdai. Nolaīžas attālumā un kājām aiziet līdz ligzdai.

- Oļas ir bālgani pelēkas, dažreiz ar zaļganu nokrāsu.

- Līdz 20. gadsimta sākumam cīruļi bija kulinārijas delikatese gandrīz visā Eiropā.

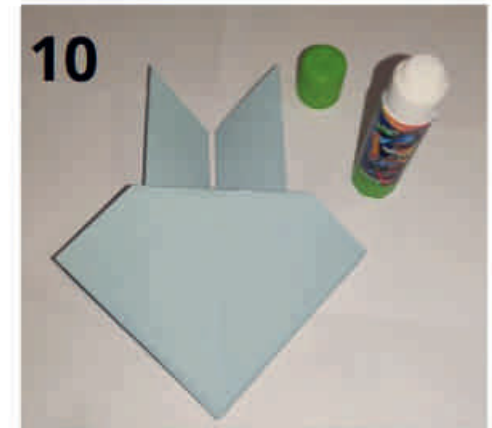
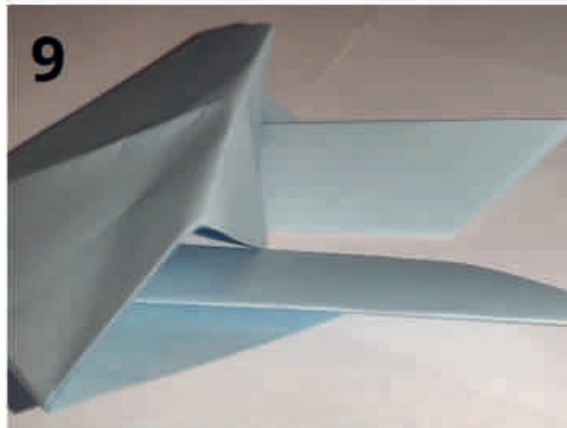
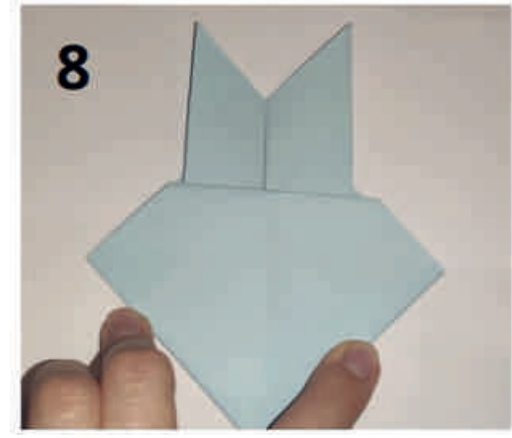
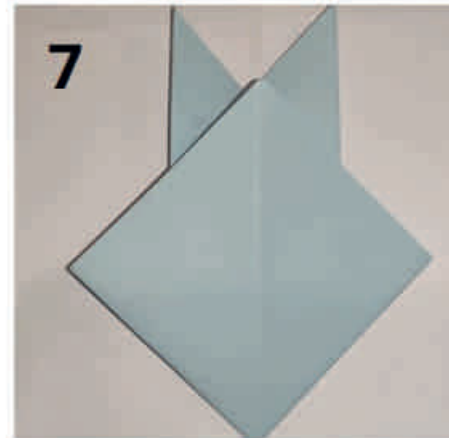
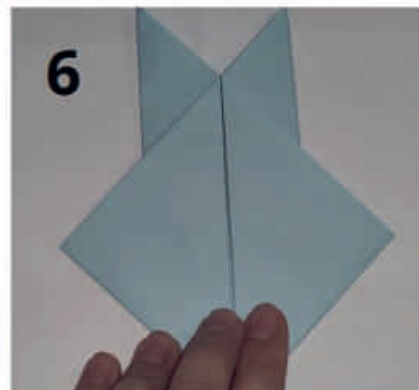
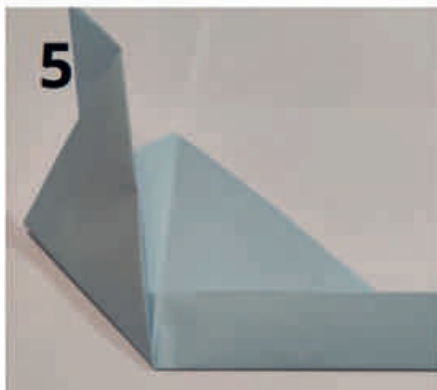
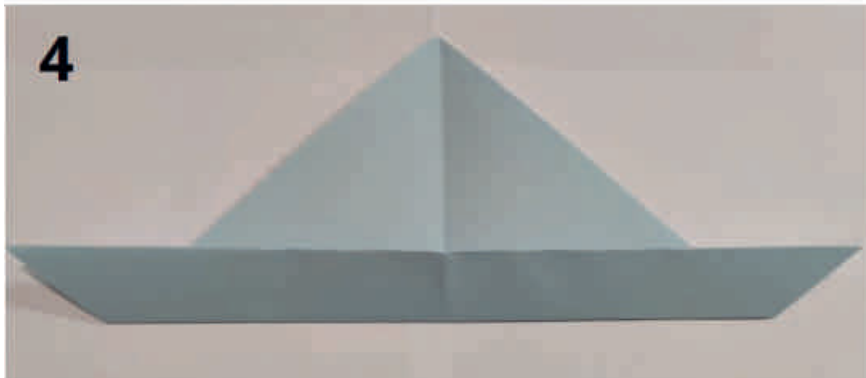
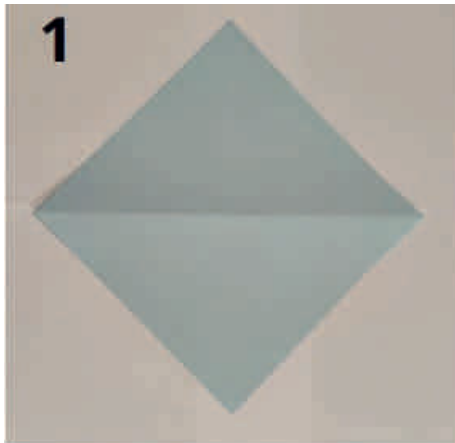
CĪRULIS

ZRÓB TO SAM!

ZAJĄCZEK WIELKANOCNY ORIGAMI

Z kartki wytnij równy kwadrat. Następnie postępuj wg poniższej instrukcji.
Pamiętaj, aby składać bardzo dokładnie!

Gdy zając będzie gotowy, narysuj mu pisakami oczy, nosek i wąsiki.

ŚWIĘTA MAJOWE NA ŁOTWIE!

2 maja - Dzień Flagi RP i
Dzień Polonii i Polaków mieszkających
za granicą

3 maja - Święto Konstytucji 3 maja i
Święto ulicy Warszawskiej w Dyneburgu

4 maja - Dzień Odnowienia
Niepodległości Łotwy

CENTRUM NIETOPERZY W DAUGAVPILS

Druga co do wielkości kolonia zimujących nietoperzy w krajach bałtyckich znalazła miejsce w twierdzy Dyneburskiej. Mury twierdzy są bardzo wilgotne i zimą utrzymują względne ciepło, dlatego cała twierdza charakteryzuje się szerokim spektrum różnych mikroklimatów, w których mogą schronić się nietoperze, w zależności od surowości zimy i kierunku wiatru.

Foto: Irena Wiłcynia

Wystawa Centrum Nietoperzy, która znajduje się w Bramie Mikołaja w Twierdzy Dyneburg, przedstawia klatki nietoperzy, kolekcję znaczków z nietoperzami, dzieła sztuki z wizerunkami nietoperzy. Można tam zapoznać się ze sposobem życia nietoperzy i ich otoczeniem. Zawiera fotografie nietoperzy żyjących w twierdzy oraz materiały informacyjne i eksponaty opisujące ich tryb życia.

Podczas nocnej lub dziennej wycieczki po twierdzy można dowiedzieć się co lubią nietoperze, jak zimują, jak rozmnażają się i dbają o potomstwo oraz obejrzyć ich siedlisko. Udając się na wycieczkę nocną, można zobaczyć nietoperzy latające w poszukiwaniu żywności.

DAUGAVPILS SIKSPĀRŅU CENTRS

Daugavpils cietoksnī ir atradusi sev vietu otrā lielākā ziemojošo sikspārņu kolonijā Baltijas valstīs. Cietokšņa mūros valda liels mitrums, un tie saglabā nosacītu siltumu ziemā, līdz ar to visā cietoksnī ir plašs dažādu mikroklimatu spektrs, kuros atkarībā no ziemas skarbuma un vēja virziena sikspārņi var patverties.

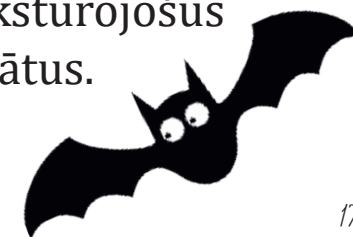

Foto: Irena Wiłcynia

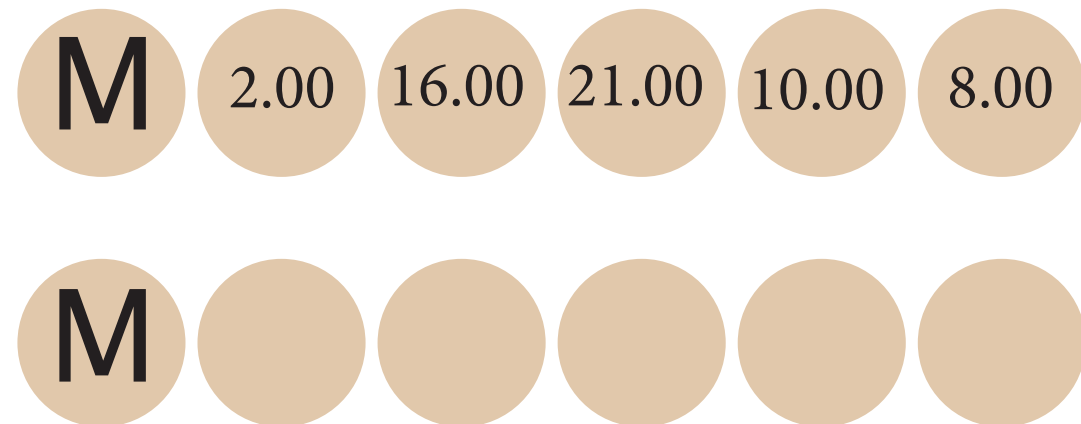
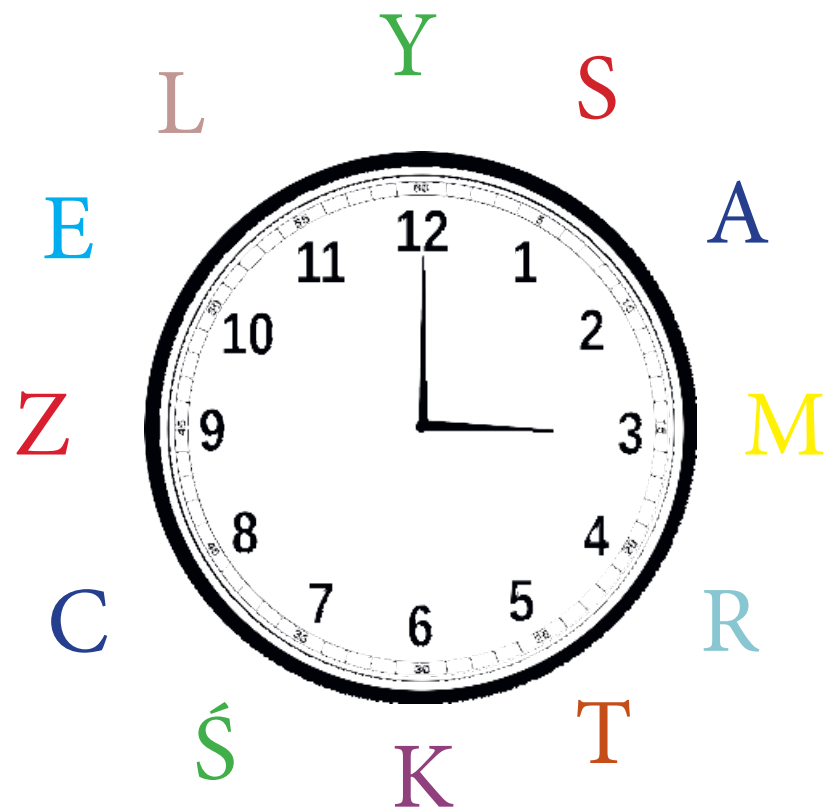
Sikspārņu centra ekspozīcijā, kas atrodas Daugavpils cietokšņa Nikolaja vārtos, var apskatīt sikspārņu būrīšus, pastmarku kolekciju ar sikspārņiem, mākslas darbus ar sikspārņu tēliem, iepazīties ar sikspārņu dzīves veidu un apkārtējo vidi. Tā ietver sevī cietoksnī dzīvojošo sikspārņu fotogrāfijas un viņu dzīvesveidu raksturojošus informatīvos materiālus un eksponātus.

Foto: Irena Wiłcynia

ŁAMIGŁÓWKA DLA NAJMĄDRZEJSZYCH DZIECI!

Miesiąc, w którym obchodzi się Dzień Kobiet
/ Mēnesis, kurā mēs svinam Starptautisko
sieviešu dienu

GOFRY NA WIELKANOCNE ŚNIADANIE

GOFRY 8 SZTUK - POTRZEBUJESZ:

- 1 i 1/2 szklanki mąki pszennej
- 1 i 1/2 łyżeczki proszku do pieczenia
- szczypta soli
- 2 łyżeczki cukru pudru lub kryształu
- 1 łyżka cukru wanilinowego
- 2 jaja
- 1/2 szklanki oleju roślinnego (np. słonecznikowego) lub roztopionego masła
- 1 i 1/3 szklanki mleka

DO DEKORACJI:

- Bita śmietanka
- Dżem
- Owoce
- Kolorowa posypka

- Mąkę wsypać do miski, dodać proszek do pieczenia, sól, cukier, cukier wanilinowy. Wszystko wymieszać, a następnie dodać jajka, olej roślinny oraz mleko. Zmiksować mikserem na gładką masę do połączenia się składników. Ciasto można odstawić, aby odpoczęło (na około 15 minut), ale nie jest to konieczne.
- Rozgrzać gofrownicę. Gofry piec przez około 3 - 3,5 minuty. Nakładamy ciasto chochlą i wypukłą stroną łyżki rozprowadzamy ciasto dokładnie po całej powierzchni.
- Podawać z ulubionymi dodatkami np. marmoladą, dżemem, owocami i bitą śmietaną. Udekorować na śniadanie Wielkanocne.

SMACZNEGO!

Kalendarz nietypowych świąt 2023

Styczeń

6 stycznia - Dzień Filatelisty
20 stycznia - Dzień Bigosu
22 stycznia - Dzień Ostrego Sosu

Luty

2 lutego - Dzień Pozytywnego Myślenia
5 lutego - Dzień Nutelli
11 lutego - Światowy Dzień Numeru Alarmowego 112

Marzec

1 marca - Dzień Piegów
21 marca - Światowy Dzień Poezji
31 marca - Światowy Dzień Backupu

Kwiecień

4 kwietnia - Międzynarodowy Dzień Marchewki
8 kwietnia - Dzień Miłośników Zoo
12 kwietnia - Dzień Czekolady

Maj

2 maja - Dzień Grilla
7 maja - Dzień Śmiechu
28 maja - Dzień Psa Nierasowego

Czerwiec

2 czerwca - Dzień Bez Krawata
13 czerwca - Dzień Dobrych Rad
23 czerwca - Dzień Wędkarza

Lipiec

1 lipca - Dzień Psa

Sierpień

21 sierpnia - Dzień Optymisty
25 sierpnia - Zupy Błyskawicznej

Wrzesień

5 września - Międzynarodowy Dzień Dobroczynności
7 września - Dzień Salami
20 września - Dzień Przedszkolaka

Październik

4 października - Dzień Cynamonowej Bułeczki
29 października - Dzień Internetu
30 października - Dzień Spódnicy

Listopad

9 listopada - Dzień Wynalazcy
30 listopada - Dzień Białych Skarpetek

Grudzień

2 grudnia - Dzień Placków
5 grudnia - Międzynarodowy Dzień Ninja
21 grudnia - Dzień Ryby

Projekt jest finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2023”. Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

Projektu finansē Polijas Republikas Ministru padomes priekšsēdētāja kanceleja konkursa „Poļu kopienas un ārzemēs dzīvojošo poļi 2023” ietvaros. Publikācija pauž tikai autoru uzskatus un nevar tikt saistīta ar Polijas Republikas Ministru padomes priekšsēdētāja kancelejas un Fonda „Palīdzība poļiem austrumos” oficiālo pozīciju.

„Wesoła ulica” - kwartalnik dla dzieci – nr 2/2023, marzec - maj.

Redaktor naczelna: Krystyna Barkowska. Redakcja: Irena Wiłcynia, Olga Szerszniowa.

Koncepcja plastyczna i rysunki: Natalia Krjukowa. Wydawca: stowarzyszenie "Rubon"

Nakład: 400

Daugavpils, 2023 rok.

